

ЕКОЛОГІЧНА СТЕЖИНА

"Квітує природа"

Паспорт на екологічну стежку

Розташування	с. Балаховичі Володимирецького району Рівненської області
Землекористувач	Балаховицька сільська Рада
Проїзд до стежки	піший
Значення екологічної стежки	навчально – виховне, природо- охоронне, дослідницьке, краєзнавче
Короткий опис маршруту	школа – лелечі гнізда – гора – річка – лука – лісова галявина
Стан екологічної стежини	задовільний
Опис екскурсійних об'єктів на маршруті	додається
Режим користування	піший
Охорона маршруту здійснюють	учнівський колектив школи
Маршрут розроблено	вчителем біології Ковлевою Оксаною Мефодіївною

Зупинка № 1

« Квітуча, школа моя!»

Нашу екологічну стежку ми розпочали з об'єкту №1 –Балаховицького НВК «ЗОШ І-ІІ ст. - ДНЗ».

Шкільне подвір'я уквітчане однорічними і багаторічними квітучими рослинами, хвойними кущами і деревами, зокрема березами. Учні школи вирощують розсаду однорічних квіткових рослин , висаджують розсаду у відкритий ґрунт , доглядають за нею і осінню збирають насіння.

Зупинка №2

«Лелечі гнізда»

Чи не кожного перехожого приваблюють лелечі гнізда, а особливо їх кількість?

Сфотографуватися на фоні лелечого гнізда прагнуть чи не усі туристи, що нерідко до нас навідуються. Як правило це близькі чи далекі родичі наших односельців. Лелеки

надзвичайно цікаві птахи. Спостерігати за їхньою клопіткою працею цікаво, особливо, коли батько-лелека вчить своїх дітей літати. Птахи часто підставляють

своє життя на небезпеку, будуючи гнізда на стовпах ліній електромереж. Буквально літом, під час грози згоріла домівка лелек на електричному стовпі через замикання проводів. Та лелеки не зраджують своїй маленькій батьківщині, будують нові гнізда і сьогодні у Балаховичах нараховується велика кількість гнізд.

Зупинка №3

«Мартина гора»

Далі ми прямуємо до Мартиної гори, яка розташована неподалік від дороги. Її так назвали на честь жінки Марти, яка жила на тій горі і самотужки виховувала п'ятеро дітей, оскільки її чоловік пішов на війну і не повернувся. Марта увійшла в історію нашого села через свою мужність і незламність сили духу, вона не здалася і самостійно поставила всіх дітей на ноги. Сини та дочки з часом повилітали з материнського гнізда і жінка лишилася сама до кінця своїх днів. Зараз Марти давно вже немає, від хати лишилися лише рештки, але гора назавжди залишиться «Мартиною».

Тут можна побачити багато видів рослин.

Дітей зацікавлює горошок мишачий – рослина із слабким стеблом і синьо-фіолетовими квітками. Він росте на луках, полонинах, у чагарниках, на узліссі, у лісових масивах, дає багато кормової маси і є добрим кормом для тварин.

Зупинка № 4

річка «Стир»

Ідучи далі на захід , ми підходимо до річки Стир. Учні оглядають водойму , придивляються. Деякий час поспостерігавши, помічають , що в ній є багато різноманітних рослин і тварин.

Спочатку розглядають рослини , які ростуть у прибережній зоні (хвощ болотяний , осока, рогіз широколистий тощо) і звертають увагу , що ці рослини здебільшого великі і соковиті , листки шорсткі, на деяких з них є зубчики (як в осоки). В стеблах є повітряні порожнини, з яких рослина вбирає повітря для дихання. Далше розглядають рослини і тварини , що живуть на поверхні води. Особливу увагу звертають на водомірку і жука- вертячку (який у них зовнішній вигляд , як вони рухаються). Із рослин розглядається ряска, глечики жовті , стрілолист звичайний.

Після цього учні ознайомлюються з рослинами , які ростуть у воді (елодеєю , пухирником , зеленими нитчастими водоростями). Розглядаючи елодею , звертають увагу на її стебло , воно гіллясте , густо вкрите довгими листочками.

Зупинка №5

«Різноманітність флори луки»

Проходячи мостом через річку «Стир», ми потрапляємо на луку, яка тягнеться широкою смугою вздовж річки і переливається широкою гаммою кольорів. Тут ми можемо зустріти деревій, буркун, золототисячник, кульбаби, стокротки, конюшину лучну, перстач, різні види злакових культур.

Поширеною є конюшина біла або повзуча – цінна кормова багаторічна рослина. Довге, досить гіллясте повзуче стебло, що вкорінюється; висота – до 30 см. Легко протистоїть витоптуванню і швидко відростає після випасання худоби. Листки трійчасті. Квітки білі, кулясті головки на довгих ніжках. Цвіте з травня до жовтня. Росте скрізь на вологих глинистих і суглинистих ґрунтах, багатих на перегній, на заплавних луках, на полях, осушених болотах і заболочених землях. Погано росте на сухих і дуже кислих ґрунтах. Витримує суворі зими, переносить затемнення. Повного розвитку досягає на 2-4 рік; серед різних трав тримається до 10 і більше років. Починає розвиватися рано навесні. Цінна рослина для створення культурних багаторічних пасовищ у лісостеповій зоні й гірських районах.

Зупинка №6

« Лісова галявина »

Далі маршрут веде нас на північний схід і можемо побачити ,як природа починає відновлювати природну екосистему лісу. На колишніх сільськогосподарських полях які були оброблені людиною і де висівались зернові культури , зараз відновлюються природні угруповання.

Рухаючись далі ми доходимо до мішаного лісу , в якому переважає сосна звичайна, і виходимо на лісову галявину. Тут тихо, вітру немає , лише вгорі гойдаються верхівки дерев.У лісі темніше , ніж на відкритому місці , повітря вологе. З'ясовується причина цих явищ: тихо , тому що дерева затримують вітер , він тільки колише їхні верхівки ; темніше , тому що проміння сонця затримується деревами ; вологіше , тому що сонце не висушує тут землі.

Саме тут на галявині і закінчується наш маршрут.